

въ сравнение съ тази въ селата и намалява въ сравнение съ 1900 година и близките до нея години. А смъртността между новороденците въ селата през последните години се увеличава.

Отъ две годишна възраст на горе има голъмо относително намаление въ смъртността и при двата пола. Въ сравнение съ смъртността къмъ 1900 година най-голъмо е намалението за възрастите отъ 4 до 7 години. Смъртността за тези възрасти е намалена съ повече отъ 50%. Подобрението намалява до къмъ 10 годишна възраст, следъкоето пакъ се увеличава до 13 годишна възраст. Следът тази възраст подобрението въ смъртността къмъ 1926 година, по отношение на тази къмъ 1900 год., прогресивно се намалява, като все пакъ смъртността къмъ 1926 год. е значително по-малка отъ тази къмъ 1900 година и за двата пола. Отъ 25–38 годишна възраст подобрението въ смъртността у мажетъ е по-голъмо отколкото е при женитъ. Къмъ 38 години настава изравнение и отъ тази възраст нагоре подобрението въ смъртността и въ двата пола пакъ прогресивно намалява, като при мажетъ намалява по-бърже отколкото при женитъ. Отъ 66 годишна възраст нагоре за мажетъ и отъ 73 годишна възраст за женитъ настъпва влошаване въ смъртността, което продължава до края. Това увеличение въ смъртността достига до 55% за мажетъ и 67% за женитъ въ сравнение съ смъртността къмъ 1900 година. На какво се дължи увеличението на смъртността за високите възрасти, това е единът въпросъ, на който трудно може да се отговори. Войните отъ 1912 до 1918 год., съ своето физично и душевно напрежение и икономическо изтощение, навърно иматъ своя дълътъ въ увеличението на смъртността между тези, които презъ това време съ били минали зреалата възраст. Женитъ, особено въ селата, взеха голъмо участие въ стопанската издръжка на войната. Въ полската работа тъ замъстваха мажетъ си. Градската жена също понесе не малко жертви. Всичко това неможда да не се отрази върху смъртността въ по-високите възрасти. Но ако допустнемъ, че войната съ своите напрежения и несгоди е главната причина за увеличаване смъртността въ голъмите възрасти, то същото явление би тръвало да се наблюдава и въ Германия, която също прекара една тежка и продължителна война, налагаща голъми напрежения и лишения. Отъ съответните статистически данни обаче, виждаме, че въ Германия, дори до 100 годишна възраст, смъртността къмъ 1925 година и при мажетъ и при женитъ е намаляла въ сравнение съ смъртността къмъ 1900 година. Наистина намалението на смъртността при голъмите възрасти е по-малко, но все пакъ има намаление съ около 18% при мажетъ и 10% при женитъ.

Въ Швейцария, която не е участвала въ войната, а я използува за да повиши bla-

госъстоянието си, виждаме, че смъртността има същия ходъ, както у насъ. Подобрението на смъртността въ повечето възрасти възви успоредно съ това у насъ и въ крайните възрасти за мажетъ къмъ 90 години, а за женитъ къмъ 85 години, смъртността къмъ 1920 година става по-голъма, отколкото е била къмъ 1900 година. Следователно, неможемъ да съмѣтаме непосредствените последици отъ участието ни въ войните за единствена главна причина за увеличение на смъртността за високите възрасти. Тръбва да потърсимъ и други причини. Като такива у насъ може да приемемъ прииждането на голъмъ брой българи тракийци, западно покрайненци, македонци и руси. Тези хора, откъснати отъ родни огнища, отъ земя и поминъкъ, преживѣха една тежка борба за съществуване и приспособяване къмъ новите условия на животъ. Тази борба я изнесоха главно възрастните и по-старите. Също и мажката по родни огнища е скъсила живота на мнозина отъ тяхъ.

Сръдната продължителност на бѫдещия животъ E_x за мажетъ и за женитъ за еднаквите възрасти е почти еднаква, както къмъ 1900 година, така и къмъ 1926 година. Тъй къмъ 1900 година E_x , т. е. сръдната продължителност на бѫдещия животъ при самото раждане за мажетъ е 39·99 години, а за женитъ 40·33 години. Отъ една годишна до 46 годишна възраст, сръдната продължителност на бѫдещия животъ на мажетъ е по-голъма отколкото на женитъ. При 47 годишна възраст, тя се изравнява съ тази на женитъ. Отъ тази възраст до 57 годишна възраст, сръдната продължителност на бѫдещия животъ на женитъ е по-голъма, а следъ тази възраст дори до края, остава все по-малка, отколкото е сръдната продължителност на бѫдещия животъ на мажетъ. Разликите, обаче, не съ голъми.

Презъ 1926 год. E_0 за мажетъ е 45·92 год., а за женитъ е 46·64. Отъ 1 год. възраст до 25 годишна възраст, сръдната продължителност на бѫдещия животъ на мажетъ е по-голъма, отколкото на женитъ, но следъ тази възраст остава по-малка и свършва тъй до края на таблицата.

Сръдната продължителност на бѫдещия животъ при 0 год. възраст е увеличена къмъ 1926 год. въ сравнение съ 1900 год., съ около 6 години, както при мажетъ, така и при женитъ. Това се дължи на намалената смъртност при низките и сръдни възрасти къмъ 1926 год. Следът 46 год. възраст E_x къмъ 1926 год. е по-малка отколкото къмъ 1900 год., което се дължи на увеличената смъртност за високите възрасти.

При женитъ имаме същото положение, само че намалението на E_x къмъ 1926 год. въ сравнение съ 1900 година започва отъ 57 годишна възраст.